

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

28 жовтня 2004 року

№33 (2686)

ВІТАЄМО!

28 жовтня минає 60 років від дня визволення України від німецько-фашистських загарбників, 6 листопада – 61 рік від дня визволення Києва. У визволенні України брали участь 1152 полки, дивізії, окремі частини п'яти фронтів, 252 партизанські загони, Чорноморський флот і три військові флотилії, які з важкими боями пройшли від селища Мілове, що на Луганщині, до Закарпаття, звідки 28 жовтня 1944 року був вигнаний останній фашистський окупант.

Свій внесок у справу визволення України зробили студенти і співробітники КПІ. Нині в НТУУ «КПІ» працює більше 30 учасників бойових дій, які мужньо і героїчно воювали за визволення України.

Щиро і сердечно вітаємо учасників бойових дій, ветеранів Великої Вітчизняної війни, всіх студентів і співробітників університету із знаменними датами – 60-річчям визволення України і 61-ю річницею визволення Києва від німецько-фашистських загарбників, бажаємо довгих років щасливого і радісного життя, міцного здоров'я, всіх гарздів у власному житті!

Рада ветеранів НТУУ «КПІ»

ВІТАЄМО

Свідерського Валентина Анатолійовича – д.т.н., професора, завідувача кафедри НТУУ «КПІ» із присвоєнням почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України»; Папушу Валентину Тихонівну – заступника директора ІЕЕ із присвоєнням почесного звання «Заслужений працівник освіти України».

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Зустріч з народним депутатом

Свято на ІФФ

2 НДЧ повідомляє

КПІ – Габрово

До 60-річчя визволення України

Мистецтво отримання грантів

Практика на флагмані металургії

3 Генеральний конструктор В.М. Челомей

4 Інтерклуб

«Пластиковий гаманець» студента

Черговою подією в житті багатотисячного колективу університету стало відзначення 60-річчя з часу заснування інженерно-фізичного факультету, яке відбулося 15 жовтня в Центрі культури та мистецтв НТУУ «КПІ». У святково прикрашеній, переповненій залі в цей день зібралися викладачі, науковці, студенти ІФФ, випускники факультету, почесні гості, керівники університету.

На початку урочистостей у виконанні Заслуженого викладача НТУУ «КПІ» доцента Є.В.Івашенка присутнім було запропоновано у поетичному викладі твор авторів доцента В.О.Косячкова та декана факультету, професора О.М.Бяліка «Розвиток і

щенко та багато інших, які заклали підвалини потужної наукової школи; розвиток її і на сьогодні дозволяє реалізувати підготовку висококваліфікованих інженерних та наукових кадрів.

Після закінчення виступу ректор університету М.З.Згуровський та голова профкому доцент В.І.Молчанов за активну багаторічну сумлінну працю та в зв'язку із 60-річним ювілеєм заснування вручили нагороди великій групі співробітників ІФФ – Почесні грамоти МОН України, подяки Київського міського голови, дипломи Заслуженого викладача та Заслуженого працівника НТУУ «КПІ». Заступник голови Солом'янської райдержадміністрації С.М.Бех також вручив відповідні нагороди групі викладачів факультету.

Член-кореспондент НАН України професор Д.Н.Чернега, який 16 років очолював факультет, щиро подякував ректору університету за високу оцінку діяльності ІФФ, висловив впевненість, що молодь підтримуватиме славні традиції факультету.

Із високою оцінкою здобутків факультету, спогадами про роки навчання та словами вдячності на адресу своїх вчителів виступили випускники факультету, академіки НАН України В.В.Скороход (директор Інституту проблем матеріалознавства), В.Л.Найдек (директор Фізико-технологічного інституту металів і сплавів), І.М.Карп, який багато років очолював Інститут газу. Серед виступаючих також були випускники факультету, члени-кореспонденти НАН України В.П.Бондаренко (заступник директора Інституту надтвердих матеріалів), Ю.М.Коваль (зав. відділом Інституту металофізики). Від колективу Інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона присутніх привітав зав. відділом цього інституту, член-кореспондент НАН України Г.М.Григоренко, а від імені металургів всієї України – перший заступник Генерального директора Металургпрому України, випускник факультету В.В.Лісовий. Факультет, у свою чергу, підготував і презентував названим інститутам Академії наук велику пам'ятну медаль. Дипломи «Почесного професора ІФФ» та бронзові сувеніри – «професорський капелюшок» було вручено знаним випускникам, вченим Київської політехніки та Академії наук.

Початок і кінець урочистостей супроводжувало виконання гімну та маршу ІФФ. Під час художньої частини присутні отримали задоволення від виступів хорової капели університету, заслуженої народної капели бандуристів, естрадного театру аматорів, інших митців.

Побажаємо інженерно-фізичному факультету НТУУ «КПІ» і надалі займати одне з цільних місць у питаннях прискорення науково-технічного прогресу в Україні та інтеграції держави у світову освітянську і наукову спільноту.

Ю.Москаленко

Зустріч з народним депутатом

В.М. Горбаль

14 жовтня у залі засідань Вченої ради відбулася зустріч студентів університету з народним депутатом України, членом Бюджетного комітету Верховної Ради України – В.М. Горбалем. Депутат прочитав лекцію на тему «Бюджетна політика як визначальний чинник розвитку економіки», відповів на численні питання слухачів. Зокрема, доповідач навів такі цифри: видатки зведеного бюджету на освіту, у порівнянні з 2000 р. (7085,4 млрд. грн.), становлять 16573,1 млрд. грн., мінімальний розмір заробітної плати у 2000 р. становив 118 грн., у поточному – 237 грн., за прогнозами, у 2005 р. планується підняти її до 262 грн., мінімальний розмір пенсій в Україні сягає 53 у.о. У 2001 р. студенти отримували стипендії 25,5 грн., у 2003 – 46,6 грн., а в поточному - 107,6 грн. Василь Михайлович зауважив, що у 2005 р. на підготовку одного спеціаліста буде виділено 4,4 тис. грн. на рік.

Після виступу запитання сипалися щедро і щиро. На питання «Чи можливі зміни або невиконання бюджету при приході до влади опозиції?» Василь Михайлович зауважив, що невиконання бюджету можливе лише за умов дестабілізації економіки, адже економіка України перебуває саме на такому етапі, коли їй просто необхідна стабільність. Політик заперечив ймовірність інфляції після виборів, а на запитання «Чи зростуть ціни на бензин у 2005 р.?» зазначив, що «ціни на нафту досягли фатальної позначки на світовому ринку, але підвищувати вартість бензину в Україні не планується».

Наприкінці зустрічі ректор М.З.Згуровський подякував народному депутату В.М.Горбально за візит та за цікаве спілкування.

Катерина Білоконь

СВЯТО НА ІФФ

Виступає декан ІФФ О.М.Бялік

становлення факультету», який супроводжувався демонстрацією відеофільму про факультет. До бюсту засновника факультету професора К.І.Ващенко було направлено кращих студентів для покладання квітів.

До слова було запрошено ректора університету, академіка НАН України М.З.Згуровського, в доповіді якого було відзначено історичний аспект виникнення металургійної та металознавчої школи КПІ. У витоках факультету, з часів його заснування, стояли вчені із всесвітньо відомими іменами: В.П.Іжєвський, М.П.Чижевський, І.П.Бардін, В.Н.Григоров, В.Ю.Васильєв, В.М.Свечников, К.І.Ва-

НДЧ ПОВІДОМЛЯЄ

Інкубатор для... підприємств

Проголошений в Україні інноваційний шлях розвитку держави передбачає створення інноваційної інфраструктури, яка б забезпечувала прискорене проходження циклу "освіта – наука – виробництво" – це інноваційні центри, технопарки, технополіси, бізнес-інкубатори. В Україні зараз існує 14 технопарків (серед них "Київська політехніка") та 68 бізнес-інкубаторів. Цього року створено бізнес-інкубатор "Політехцентр".

На запитання "КПІ" відповідає заступник проректора з наукової роботи проф. Л.Р.Слободян.

– Що таке бізнес-інкубатор?

– Згідно з законодавством України, бізнес-інкубатор – організація будь-якої форми власності, яка з метою надання допомоги суб'єктам малого підприємництва, що розпочинають власну фінансово-господарську діяльність, надає їм в оренду на певний термін і на певних умовах спеціально обладнані для розміщення офісу чи виробництва приміщення, а також надає інформаційні, консультативні та інші послуги, зорієнтовані на забезпечення розвитку їх діяльності. Крім того, в законодавстві визначені поняття технологічний бізнес-інкубатор і університетський бізнес-інкубатор.

Технологічний бізнес-інкубатор організовують з метою надання підтримки малим підприємствам, основним видом діяльності яких є створення технологій та інших об'єктів інтелектуальної власності, впровадження яких у виробництво є критичною умовою здійснення виробництва високотехнологічної продукції.

Університетський бізнес-інкубатор створюють з метою надання підтримки виключно тим малим підприємствам, що здійснюють комерціалізацію науково-технічних розробок університету, при якому він існує.

– Розкажіть, будь ласка, докладніше про роботу нашого бізнес-інкубатора.

– Бізнес-інкубатор "Політехцентр" є структурним підрозділом технопарку "Київська політехніка". Основним завданням "Політехцентру" є підтримка малих підприємств, які працюють у науково-технічному середовищі та використовують наукові доробки НТУУ "КПІ" шляхом створення сприятливих умов для їх становлення та розвитку. Зокрема, такі підприємства можуть орендувати приміщення на 3–5 років, причому оренда платі їм може бути зменшена тощо. Зрозуміло, що МП, працюючи у складі технопар-

ку "Київська політехніка", зможуть використовувати відомий і шанований бренд – КПІ – до їх продукції буде більше уваги і визнання.

– Які пріоритетні напрями діяльності передбачається розвивати в бізнес-інкубаторі?

– Напрямами діяльності "Політехцентру" є проведення наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення об'єктів інтелектуальної власності, нових видів техніки і технологій, особливо у:

– сфері комп'ютерних та телекомунікаційних технологій;

– новітніх та нетрадиційних методах енергозбереження, використанні низькосортного палива, відходах промисловості та сільського господарства;

– сфері охорони навколишнього середовища, інженерних і біотехнічних технологій вирішення екологічних проблем;

– отриманні матеріалів з новими функціональними можливостями тощо.

– Хто може стати учасником таких проєктів?

– Склад учасників бізнес-інкубатора формується з числа створених працівниками університету малих інноваційних структур або структур, які можуть бути створені студентами, аспірантами чи науковцями університету, діяльність яких відповідає пріоритетним напрямом "Політехцентру". Учасники бізнес-інкубатора отримують підтримку від університету згідно з рішеннями науково-технічної ради технопарку "Київська політехніка", структурним підрозділом якого є бізнес-інкубатор.

– Чи можуть у "Політехцентрі" працювати студенти?

– Є можливість залучення студентів до виконання науководслідних і впроваджувальних робіт, створення нових баз для практики.

– Може стати учасником бізнес-інкубатора особа, що має ідеї чи патенти, бажає їх комерційного втілення, але не є підприємцем?

– Так, до нас уже зверталися студенти та аспіранти, зокрема програмісти, що бажають втілити свої ідеї. Ми можемо надати їм допомогу у створенні юридичної особи, а також бізнесового супроводження в процесі подальшої роботи.

Більш повну інформацію можна отримати у науковій частині університету (корпус 1, кімната 136).

Записала Н.Воденко

Мистецтво отримання грантів

На початку жовтня в Одеському національному університеті ім. І.І.Мечникова відбувся семінар "Мистецтво отримання грантів для вчених і університетів", організований Фондом цивільних досліджень і розвитку (США) та Міністерством освіти і науки України.

Головний доповідач професор Ілліноїського університету (США) пані Селія М. Елліот ознаямила представників вищих навчальних закладів України з базовими вимогами фінансових донорів, а також методологічними підходами до складання технічних описів проєктів, кошторисів і запитів на фінансування. Учасники семінару розглянули методики пошуку партнерів для виконання спільних досліджень та джерел фінансування за допомогою Інтернету, планування проєктів тощо.

Матеріали семінару можуть бути корисними науковцям, студентам та аспірантам НТУУ "КПІ" для підготовки проєктів прикладного і фундаментального характеру у галузях технічних, природничих та гуманітарних наук, а також пошуку наукових і фінансових партнерів. Одержати їх можна в електронному вигляді в організаційному відділі НДЧ (кім. 138-1, корп. 1, тел. 92-00).

Крім того, до уваги співробітників університету пропонуються інформаційні матеріали системи "Джерело", розробленої відділом міжнародних проєктів управління міжнародних зв'язків НТУУ "КПІ". Цей ресурс містить інформацію щодо можливостей одержання стипендій та грантів для навчання, наукової роботи та стажування за кордоном, огляд інтернет-ресурсів, присвячених цій тематиці, а також інші корисні матеріали.

Детальніша інформація на сайті: www.cbis.ntu-kpi.kiev.ua

Д. Бенатов,
заступник начальника
патентно-ліцензійного відділу

КПІ – ГАБРОВО: зв'язки міцніють

Історія співпраці НТУУ "КПІ" з ТУ – Габрово (Болгарія) розпочалася ще в далекому 1967 році, коли було підписано першу угоду про співпрацю тодішніх КПІ та ВМЕІ – Габрово. З 1992 року настала пауза у відносинах між ВНЗ, яка тривала ціле десятиліття. І нарешті у листопаді 2002 року після проведення в Габрово міжнародної наукової конференції "УНІТЕХ '02" з болгарської сторони було підписано угоду про довгострокову співпрацю між НТУУ "КПІ" та УТ – Габрово. "Першою ластівкою" тісної співпраці між університетами став успішний захист кандидатської дисертації Пенки Неделчевої, який відбувся 18 жовтня 2004 року.

У 1980 році Пенка Мілкова Неделчева (Дімова) на відмінно захистила дипломний проєкт з модернізації токарно-револьверного верстата моделі АСР – 200 болгарського виробництва, де був використаний перший винахід, який згодом увійшов у кандидатську дисертацію.

У 1990 році, у відповідності до угоди про міжвузівську співпрацю, П. Неделчева поновила навчання у КПІ як аспірантка-заочниця. Розпад СРСР, економічні негаразди та інфляція як в Україні, так і в Болгарії змусили Пенку Мілкову тимчасово припинити роботу над дисертацією.

Поновлення зв'язків між НТУУ "КПІ" та ТУ – Габрово, в якому Неделчева працює старшим викладачем на кафедрі "Деталі машин і технічне креслення", дало їй змогу успішно завершити роботу над своєю кандидатською дисертацією на тему "Створення високоточних цангових патронів з пружним фланцем для металорізальних верстатів".

Науковий керівник Пенки Неделчевої, відповідальний за програму

П.М. Неделчева

співробітництва ММІ НТУУ "КПІ" та ММФ ТУ – Габрово, доктор технічних наук, професор Кузнецов Юрій Миколайович зазначив, що результати дисертаційної роботи у вигляді конструктивних, розрахункових, технологічних і експлу-

атаційних рекомендацій представлені для впровадження заводом – ВАТ "Шліфверст" (м. Лубни Полтавської області, Україна) та інструментальному заводу "Більшовик" (ніні АД "Інструмент", м. Габрово, Болгарія).

Впровадження високоточних цангових патронів на ВАТ "Шліфверст" дозволило підвищити точність оброблення деталей на шліфувальному верстаті з ЧПК моделі 3С110ВМ до 3 мкм в радіальному і до 5 мкм в осьовому напрямках.

Деякі результати роботи впроваджені в навчальний процес при викладанні дисциплін з металорізальних верстатів і технічної творчості на кафедрах "Конструювання верстатів та машин" НТУУ "КПІ" та "Машинобудівна техніка і технології" ТУ – Габрово.

За результатами роботи вже подано 2 заявки на винаходи для отримання патентів України, на які

отримано позитивні рішення. Вітаємо Пенку Мілкову Неделчеву з успішним захистом дисертаційної роботи та бажаємо їй наснаги у роботі, нових ідей та творчих успіхів!

Майя Заховайко

До 60-річчя визволення України

З нагоди річниці визволення нашої країни від окупантів кафедра історії НТУУ "КПІ" проводить низку заходів. Зокрема, на семінарі для першокурсників ФС (керівник проф. О.Д.Зубалій) з повідомленням "60 років визволення України від німецько-фашистських загарбників" виступив заступник голови оргкомітету VIII Міжнародної студентської історичної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю Великої перемоги, студент Сергій Смолюк. Він зазначив етапи визвольного руху: 3 лютого 1943 р., після битви під Сталінградом, розпочинається швидке відвоювання радянської території. 18 грудня 1942 року було визволено перший український населений пункт – с. Півнівку Міловського

району Ворошиловградської (Луганської) області. Партизанські об'єднання Ковпака, Сабурова здійснювали походи в тил фашистів. Розгром німців у Курській битві (липень-серпень 1943р.) прискорив наступ радянських військ. 6 листопада 1943 р. було звільнено м. Київ.

На початку жовтня 1944р. територію України було повністю визволено від окупантів. 10 жовтня 1944р. було взято радянськими військами с. Лавочне, а 28 жовтня 1944 р. війська 4-го Українського фронту вибили ворога із Закарпаття.

Втрати України у Великій Вітчизняній війні складають близько 8 млн. загинили, з них 2,5 млн. полягли у боях, 5,5 млн. – втрати серед місцевого населення.

З перших днів війни багато викладачів і співробітників, випускників і студентів КПІ добровільно і через мобілізацію поповнили лави Червоної Армії. Вони брали участь у боях при обороні Києва, визволенні Правобережної України, у підпільній і партизанській боротьбі, при форсуванні Дніпра і в інших боях за визволення України. У повоєнні роки заслужені фронтовики стали професорами, а І.М.Чиженко – академіком НАН України, лауреатом Ленінської премії, А.П.Орнатський – заслуженим діячем науки і техніки. Продовжуючи патріотичні традиції київських політехніків, колектив КПІ з честю витримає суворі випробування війни і зробив свій вагомий внесок у Перемогу.

О.Ведута, студентка ФС

Практика на флагмані металургії

У лютому цього року відбулася зустріч викладачів і студентів КПІ з головою правління ВАТ "Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча" Героєм України Народним депутатом України В.С.Бойком.

Розповідь Володимира Семеновича про сьогоденний стан комбінату, про досягнення трудового колективу за останні роки, про масштабні плани його подальшого розвитку запали у душі присутніх і цілком природно виникло бажання познайомитися із цим визначним металургійним підприємством.

На прохання студентів В.С.Бойко дав згоду на проведення на комбінатах навчальної практики студентів другого курсу інженерно-фізичного факультету металургійних спеціальностей – "спеціальна металургія" та "ливарне виробництво чорних та кольорових металів".

Окрім створення сприятливих умов для ознайомлення із виробництвом і технологічними процесами,

комбінат забезпечив безкоштовний проїзд до Маріуполя, безкоштовне харчування та проживання в гуртожитках.

Під час практики студенти оглянули доменний, мартенівський, конвертерний, прокатний, ливарний і вапно-випалювальний цехи, ознайомилися з роботою центральної лабораторії, прослухали лекцію з сертифікації і стандартизації металургійної продукції комбінату, поспілкувалися з людьми, які високопрофесійно працюють на всіх ділянках виробництва.

Після відвідування доменного цеху, де розумні автомати керують процесом виплавки чавуну, студенти були вражені побаченим у мартенівському цеху: завантаженням шихтових матеріалів у вогняне гирло, випуском сталі у великотоннажні ковші і подальшою заливкою виливниць на платформах. Все це можна уявити собі за підручниками, але не можна зрівняти зі сприйняттям реальності. Побачене назавжди залишиться у пам'яті студентів, які емоційно реагували на кожний процес.

У захваті студенти були від роботи прокатних станів, які легко справлялися з багатотонними зливками, переробляючи їх у листи. Відвідування ливарних цехів збагатило відвідувачів знаннями щодо технологічних процесів отримання вилівок і ролі цих заготовельних виробництв на комбінаті. Дуже сподобався вапно-випалювальний цех, у якому поряд з прогресивною технологією виробництва приділяється належна увага відпочинку робітників безпосередньо у цеху. Кожне відвідування підрозділів виробництва дало нові знання майбутнім металургам, що суттєво вплине їх на подальше навчання в інституті.

Із листом глибокої та широкій подяки на адресу ілліцівців, зокрема до народного депутата України В.С.Бойка, заст. голови правління ВАТ "ММК ім. Ілліча" І.З.Барановського, секретаря правління Л.М.Мірошниченко та співробітників комбінату, звернулись професор Д.Ф.Чернега, керівник практики ст. наук. співробітник В.Т.Яковлев, студенти.

Підготував Ю.Москаленко

